



Delprogram: Krisberedskap

Plan avseende kommunens förmåga att hantera samhällsstörningar



Dokumenttyp Styrdokument	Förvaltning Kommunstyrelsen
Ämnesområde Krisberedskap	
Ägare/ansvarig Magnus Edenmyr	
Antagen av /Dnr Kommunstyrelsen, Dnr 2015:1979	Antagningsdatum 2015-12-16, § 314
Revisions datum	Giltig t.o.m. Tills vidare
Tidigare antagen	

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	4
1.1	AVGRÄNSNINGAR.....	4
1.2	KRISPLAN OCH RIKTLINJER FÖR KRISKOMMUNIKATION.....	4
1.3	HÖJD BEREDSKAP	4
1.4	SYFTE.....	5
1.5	MÅL.....	5
1.5.1	Övergripande mål i samband med en samhällsstörning.....	5
1.5.2	Effektmål	5
1.6	LAGAR OCH FÖRORDNINGAR	6
1.7	REVIDERING OCH UPPFÖLJNING	6
2	ORGANISATION	7
2.1	LEDNINGSORGANISATION	7
2.1.1	Tjänsteman i beredskap	7
2.1.2	Grön stab (steg 1).....	7
2.1.3	Gul stab (steg 2).....	7
2.1.4	Röd stab (steg 3)	8
2.1.5	Krisledningsnämnd (steg 4)	8
3	INFORMATION	9
3.1	ORGANISATION	9
3.1.1	Informationsstaben	9
3.2	UPPLYSNINGSCENTRAL.....	9
4	RESURSER	10
4.1	LOKALA RESURSER.....	10
4.1.1	Krisplan.....	10
4.1.2	Kommunens centrala krisledningsorganisation.....	10
4.1.3	Tjänsteman i beredskap (TiB).....	10
4.1.4	Ledningsplatser och lokaler för krisledning	10

4.1.5	Expertkompetens som stöd till beslut.....	11
4.1.6	Samverkan.....	11
4.1.7	POSOM	11
4.1.8	WIS	11
4.1.9	RAKEL.....	12
4.2	REGIONALA RESURSER.....	12
4.2.1	Expertkompetens på Länsstyrelsen som stöd till beslut	12
4.2.2	VG Stab.....	12
4.2.3	Oljeskyddspool.....	12
4.2.4	Länsstyrelsens presumtiva räddningsledare.....	12
4.2.5	Länsstyrelsens geografiska områdesansvar.....	13
5	ÅTERGÅNG TILL NORMAL VERKSAMHET	14
6	UTVÄRDERING AV KRISHANTERINGSARBETET I SAMBAND MED EN SAMHÄLLSSTÖRNING.....	15
6.1	VID CENTRALT KRISLEDNINGARBETE.....	15
6.2	PÅ VERKSAMHETSnivÅ	15
7	EKONOMISK REDOVISNING AV KOSTNADER OCH UPPFÖLJNING I SAMBAND MED EN SAMHÄLLSSTÖRNING	16
7.1	VID CENTRALT KRISLEDNINGARBETE.....	16
7.2	PÅ VERKSAMHETSnivÅ	16
8	UTBILDNING OCH ÖVNING	17
8.1	INLEDNING.....	17
8.2	STANDARDISERAD UTBILDNING	17
8.2.1	Kompetenskrav.....	17
8.2.2	Utbildningsstruktur	17
8.3	UTBILDNINGS- OCH ÖVNINGSPLAN	18
8.4	UTBILDNINGS- OCH ÖVNINGSMATERIAL.....	18

1 INLEDNING

Enligt Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) 2 kap. 1 § ska kommunen analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

LEH syftar till att kommuner och landsting skall minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Kommuner och landsting skall därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar. Det civila försvaret omfattar hela samhället med alla dess funktioner som måste fungera under kris och krig, till exempel sjukvård, räddningstjänst och el- och vattenförsörjning.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett, med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Kommunen ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de extraordinära händelserna ska hanteras.

I delprogrammet avses med begreppet *samhällsstörning* kriser och extraordinära händelser.

1.1 Avgränsningar

Delprogram: Krisberedskap är en del av Handlingsprogram Trygghet och Säkerhet och är det styrdokument som avhandlar kommunens hantering före, under och efter en samhällsstörning. Delprogrammet ska användas parallellt med reglemente för krisledningsnämnden.

Handlingsprogram för räddningstjänsten återfinns i Delprogram: Skydd mot olyckor. Riktlinjer kring POSOM är fastställda i Delprogram: POSOM.

1.2 Krisplan och riktlinjer för kriskommunikation

Till Delprogram: Krisberedskap skall en krisplan kopplas. Krisplanen skall vara en operativ plan för kommunens krisorganisation och ska bygga på detta delprogram. Kommunchefen äger mandat att fastställa krisplanen.

Till delprogrammet ska även riktlinjer för kriskommunikation kopplas. Dessa riktlinjer integreras med kommunens övriga riktlinjer för kommunikation.

1.3 Extraordinära händelser

En extraordinär händelse är en kris där kriterier enligt LEH anses vara uppfyllda. För att en händelse ska kunna anses vara en extraordinär händelse ska den:

- avvika från det normala
- innebära en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner
- kräva skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting

Krisledningsnämndens ordförande fastställer om en extraordinär händelse föreligger. Även kommunchefen, eller den som fullgör dennes arbetsuppgifter, alternativt stabschef i kommu-

nala krisorganisationen kan fastställa om en extraordinär händelse föreligger. Detta beslut skall i sådant fall utan dröjsmål meddelas krisledningsnämndens ordförande, eller den som fullgör dennes uppgifter.

1.4 Höjd beredskap

Delprogram: Krisberedskap kan även användas, i tillämpliga delar, vid höjd beredskap. Enligt LEH 3 kap 2 § är kommunstyrelsen ansvarig för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva. Vid höjd beredskap tillämpas även Lag (1988:97) om förfarandet hos kommuner, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara mm.

1.5 Syfte

Syftet med Delprogram: Krisberedskap är att den ska tjäna som ett stöd för kommunens krisledningsorganisation så att den kan bedriva krishanteringsarbetet så effektivt som möjligt.

Delprogram: Krisberedskap fastställer hur kommunens krisorganisation ska aktiveras, organisera sig, ledas, samordnas, samverka samt säkerställa samband under en samhällsstörning. Delprogrammet klargör vilket mandat krisledningsorganisationen har med syfte att kunna verkställa operativ ledning, samverkan, omvärldsbevakning, framtagande av lägesbild, kris-kommunikation samt analys på kort och lång sikt.

1.6 Mål

1.6.1 Övergripande mål före, under och efter en samhällsstörning

- Kommunen skall genom planering förebygga, möta och helst förhindra uppkomsten av förhållanden som kan skapa samhällsstörningar.
- Kommunen skall planera, organisera, utrusta samt utbilda och öva personal för att kunna ha en effektiv och långsiktig lednings- och informationsförmåga vid de samhällsstörningar som kan inträffa i kommunen. Inträffade händelser och dess hantering ska utvärderas. Dessa åtgärder utgör även grunden för hantering av de ökade krav som uppstår under höjd beredskap och krig.
- Lednings- och informationsbehovet skall utifrån den aktuella händelsen organiseras på ett flexibelt sätt. Den skall förstärkas, utökas eller förändras efter behovet.
- Kommunen skall säkerställa att lednings- och informationsförmågan under en samhällsstörning har en uthållighet i minst 72 timmar.
- Kommunen skall samordna och leda olika aktörers resurs- och informationsinsatser vid samhällsstörningar.

1.6.2 Effektmål

- Kommunen skall ha beredskap för att när som helst aktivera en ledningsorganisation som hanterar händelser som utgör eller kan leda till svåra påfrestningar på delar av eller på hela kommunens verksamhet alternativt på viktiga samhällsfunktioner.
- Vid en händelse som kräver förhöjd ledningsorganisation skall grön stab vara aktiverad inom 30 minuter på ordinarie arbetstid. Under övrig tid 60 minuter.
- Vid behov skall gul stab eller röd stab vara aktiverad inom 120 minuter.
- Vid en extraordinär händelse skall krisledningsnämnden kunna vara beslutsför inom 180 minuter.

1.7 Lagar och förordningar

Den kommunala krisberedskapen har stöd i bl.a. följande författningar och beslut:

- Kommunallagen (SFS 1991:900)
- Lag om skydd mot olyckor (SFS 2003:998)
- Förordning om skydd mot olyckor (SFS 2003:789)
- Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (SFS 2006:544)
- Förordningen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (SFS 2006:637)
- Säkerhetsskyddslag (SFS 1996:627)
- Säkerhetsskyddsförordningen (SFS 1996:663)
- Rikspolisstyrelsens författningssamling (RPFS1996:9)
- Socialtjänstlagen (SFS 2001:453)

1.8 Revidering och uppföljning

Delprogram: Krisberedskap skall fastställas av Kommunstyrelsen för varje mandatperiod och revideras vid behov. Kommunchefen ansvarar för att revidering och uppdatering genomförs. Innehållet kontrolleras årligen av säkerhetsstrategen.

Delprogram: Krisberedskap ska finnas tillgänglig på kommunens hemsida.

2 ORGANISATION

Det svenska krishanteringssystemet bygger på tre vägledande principer: ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen.

- Ansvarsprincipen innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala omständigheter även har det i händelse av kris.
- Likhetsprincipen innebär att en verksamhets organisation och lokalisering skall se likadan ut i fred som under kris och vid krig, i den mån som möjligt. Förändringarna i organisationen ska inte vara större än vad som krävs för att hantera krisen.
- Närhetsprincipen innebär att en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

Samhällets krishanteringssystem vilar på hela samhällets resurser och på att beredskapen därför ska byggas underifrån. Detta innebär att utgångspunkten i allt krishanteringsarbete baseras på förmågan att motstå och hantera störningar i ordinarie organisation. Den ordinarie organisationen kompletteras med resurser för att öka förmågan vid svåra påfrestningar på verksamhet eller på samhället.

2.1 Ledningsorganisation

2.1.1 Tjänsteman i beredskap

Kommunen har en Tjänsteman i Beredskap (TiB) med beredskap dygnet runt alla dagar på året. TiB utgör kommunens lägsta krisberedskapsnivå och ska kunna hantera mindre informationsinsatser själv, delta i regionala samverkanskonferenser samt kunna ta emot och förmedla ärenden som inte kan vänta tills nästkommande vardag. Vidare har TiB som uppgift att bedriva omvärldsbevakning samt, vid en samhällsstörning, sköta det inledande arbetet för att upptäcka, verifiera, larma och informera. Vid behov av mer resurser för att hantera en uppkommen händelse har TiB mandat att kalla in grön, gul eller röd stab.

Samtliga kommunala verksamheter skall, vid störning i den ordinarie verksamheten, utan skäligt dröjsmål informera TiB om detta.

2.1.2 Grön stab (steg 1)

Grön stab utgör första steget i ledningsorganisationen och består av TiB, räddningschef i beredskap (RCB) samt berörda chefer eller tjänstemän. Denna grupp anpassas och kompletteras efter behov. Mandat att aktivera grön stab har TiB och RCB. Grön stab rapporterar till de chefer vars verksamheter är drabbade samt till kommunchefen.

Syftet med grön stab är att den ska utgöra en höjd förmåga att skapa lägesbild och informera. Om ytterligare informationsinsatser eller resurser krävs så skall gul stab aktiveras.

2.1.3 Gul stab (steg 2)

Gul stab är steg två i ledningsorganisationen och leds av en stabschef. Staben utgörs av en stabschef, analysansvarig, informationsansvarig, resursansvarig, samverkansansvarig samt en samverkansperson från räddningstjänsten. Adjungerad i gul stab är TiB. Till staben kan knytas övriga resurser, beroende på händelsens art. Ledamöter i gul stab ska ha utpekade ersättare. Vid aktivering fastställs åt vilken beslutande funktion som gul stab utgör ett stöd.

Den som ansvarar för en verksamhet eller funktion där en händelse inträffar som kräver förstärkt lednings- och informationsstöd skall meddela detta till TiB som i sin tur har mandat att aktivera gul stab. Kommunens kommunchef, räddningschef, informatör och säkerhetsstrateg har mandat att på eget initiativ aktivera gul stab.

Syftet med gul stab är att den ska utgöra en höjd förmåga att hantera en händelse samt informera.

Gul stab rapporterar till kommunchef, kommunstyrelsens ordförande och Länsstyrelsen.

Vid behov har gul stab mandat att aktivera informationsstaben, upplysningscentral, stabsstöd och servicefunktionen. Informationsstaben och upplysningscentralen är underställda informationsansvarig medan stabsstöd och servicefunktionen är underställda stabschefen. Analysansvarig, resursansvarig och samverkansansvarig ansvarar var och en för egen arbetsgrupp.

Gul stab saknar förmågan till verksamhet dygnet runt. Om denna förmåga krävs så skall röd stab aktiveras.

2.1.4 Röd stab (steg 3)

Röd stab är steg tre i ledningsorganisationen och leds av en stabschef.

Krisledningsnämndens ordförande, kommunchefen, TiB, grön stab, gul stab, förvaltnings- och verksamhetschefer, räddningschefen, säkerhetsstrategen och informatören har mandatet att aktivera röd stab.

När krisledningsnämnden träder i funktion ska röd stab aktiveras och utgör då beredningsgrupp till nämnden.

Röd stab består dels av en stab och dels av en beslutsfattande del. Staben utgörs av en stabschef, analysansvarig, informationsansvarig, resursansvarig, samverkansansvarig samt en samverkansperson från räddningstjänsten. Till staben kan knytas övriga resurser, beroende på händelsens art. Den beslutsfattande delen utgörs av kommunchefens ledningsgrupp.

Vid behov har röd stab mandat att aktivera informationsstaben, upplysningscentral, stabsstöd och servicefunktionen. Informationsstaben och upplysningscentralen är underställda informationsansvarig medan stabsstöd och servicefunktionen är underställda stabschefen. Analysansvarig, resursansvarig och samverkansansvarig ansvarar var och en för egen arbetsgrupp.

För samtliga funktioner i röd stab skall ersättare med rätt befogenheter finnas. Bemanning ska säkerställas för hantering av en samhällsstörning kontinuerligt under minst 72 timmar.

Staben rapporterar till beslutsfattarna och till Länsstyrelsen. Kommunchefens ansvar är att rapportera till rätt politisk instans.

2.1.5 Krisledningsnämnd (steg 4)

Krisledningsnämnd, är steg fyra i ledningsorganisationen och är tillsatt av kommunfullmäktige. Krisledningsnämnden mandat och arbetssätt är fastställt i krisledningsnämndens reglemente. Röd stab utgör alltid beredningsgrupp till nämnden.

3 INFORMATION

Vid en samhällsstörning gäller speciella riktlinjer om vem som uttalar sig till media, allmänhet och andra berörda. Den organisatoriska uppbyggnaden syftar till att ha handlingskraftiga och snabba besluts- och informationsvägar. Kravet på korrekt och snabb information är stort, ryk- tesspridning måste så långt som möjligt elimineras.

Kommunens riktlinjer för kommunikation skall ge svar på hur kriskommunikationen ska bed- rivas i kommunen.

3.1 Organisation

3.1.1 Informationsstaben

Informationsansvarig kan upprätta, inom ramen för den kommunala krisledningsorganisation- ens ansvarsområde, en informationsstab som biträder krisledningsstab eller räddningsledare med information till bl.a. allmänheten, massmedia, myndigheter, personal och andra grupper. Informationsstaben bedriver också omvärldsbevakning och bemannar kommunens hemsida och intranätet. Informationsstaben ansvarar för att upplysningscentralen har korrekt informat- ion. Gruppen förstärks efter behov.

3.2 Upplysningscentral

Till informationsstaben kan kopplas en upplysningscentral som upprättas om situationen in- nebär att många ringer för att få eller för att lämna upplysningar. Upplysningscentralen aktive- ras av informationsansvarig. Upplysningscentralens uppgift är att:

- Lämna upplysningar som allmänheten frågar efter.
- Rapporterar inkommande information som bedöms vara av betydelse för krislednings- organisationens arbete och ställningstaganden.
- Övriga arbetsuppgifter som fastställs av informationsansvarig.

4 RESURSER

Det finns förberedda personella och materiella resurser på lokal-, regional- och nationell nivå, som kommunen kan påkalla vid händelse av en samhällsstörning eller en extraordinär händelse.

4.1 Lokala resurser

4.1.1 Krisplan

Krisplanen är en operativ plan för kommunens krisorganisation och ska bygga på Delprogram: Krisberedskap. Krisplanen utgörs av de dokument som innehåller larmlistor, rutiner och metoder för kommunens lednings- och informationsarbete vid händelse av samhällsstörning. Här finns även checklistor och mallar för stabsarbetet.

Planunderlaget kompletteras också kontinuerligt med kommunövergripande handlingsplaner och särskilda rutiner för scenarion som exempelvis:

- Dricksvattenförsörjning vid allvarlig driftsstörning
- Driftstörningar i telefonin
- Pandemi

4.1.2 Kommunens centrala krisledningsorganisation

Kommunens centrala krisledningsorganisation utgörs av resurser och stödfunktioner vilka kan aktiveras som understöd för ett förvaltningsområde eller verksamhet när inte de egna resurserna räcker till för att hantera en önskad händelse.

Den centrala krisledningsorganisation kan också aktiveras när flera av kommunens verksamheter drabbas, eller riskerar att drabbas, av en önskad händelse som ställer krav på att lägesbild, information och åtgärder behöver samordnas för att kunna skapa goda förutsättningar för en effektiv krishantering.

4.1.3 Tjänsteman i beredskap (TiB)

Kommunens tjänsteman i beredskap är en del av omvärldsbevakningen med uppgift att initiera och samordna det inledande arbetet för att upptäcka, verifiera, larma och vid händelse av kris aktivera kommunens krishanteringsorganisation.

Tjänsteman i beredskap hanterar akuta frågor utanför kontorstid på de tider som kommunens invånare och anställda inte kan få hjälp via kommunens ordinarie verksamhet.

Exempel på frågor som kommunens tjänsteman i beredskap ska ta hand om är sådant som:

- Utgör en fara för allmänheten
- Allvarliga synpunkter på kommunal service
- Skador på kommunala byggnader och anläggningar

4.1.4 Ledningsplatser och lokaler för krisledning

En förteckning över ledningsplatser och lokaler disponibla för krisledningsorganisationen finns beskrivet i kommunens krisplan. Vid händelse av en kris har krisledningsorganisationen mandat att göra fullt anspråk på dessa lokaler enligt aktuell förteckningslista.

4.1.5 Expertkompetens som stöd till beslut

Utöver den förutbestämda bemanning som ingår i den centrala krisledningsorganisationen kan medarbetare med expertkompetens inom ett specifikt område adjungeras och kallas in vid behov för att stödja krisledningens arbete och hantering av en allvarlig händelse.

4.1.6 Samverkan

LOTS-gruppen

LOTS-gruppen är en samverkansform där kommunerna Lilla Edet, Orust, Tjörn och Stenungsund ingår och samverkar kontinuerligt kring säkerhets- och krisberedskapsfrågor. Kommunens centrala förberedande åtgärder inför en allvarlig samhällsstörning sker i samverkan med LOTS-kommunerna.

Vid bemanning av krisledningsorganisationen vid långvariga händelser kan resurser från LOTS-kommunerna nyttjas. Dessa resurser kan kallas in enligt uppgifter i krisplan.

Krishanteringsrådet

Inom Orust kommuns geografiska område skall ett krishanteringsråd finnas där lokala och regionala samhällsviktiga aktörer träffas regelbundet för att diskutera krisberedskapsfrågor.

Ordförande och sammankallande för krishanteringsrådet är kommunstyrelsens ordförande. I rådet ingår representanter från Orust kommun, näringslivet, myndigheter, frivilligorganisationer och trossamfund. Rådet sammanträder två gånger per år eller vid behov.

Krishanteringsrådets viktigaste uppgift är att genom samverkan utveckla kommunens krishanteringsförmåga. Det finns utarbetade kanaler till samhällsviktiga aktörer inom kommunens geografiska områdesansvar.

4.1.7 POSOM

POSOM är en del av kommunens samlade beredskap i händelse av olyckor och katastrofer och består av en ledningsgrupp, operativt ansvariga samt resurspersoner. POSOM utgör en självständig operativ resurs med egen förmåga att planera och vidta åtgärder för hur en krissituation bör hanteras.

I Delprogram: POSOM regleras POSOM:s verksamhet.

4.1.8 WIS

WIS, skyddat Webbaserat Informationssystem, är ett informationssystem för omvärldsbevakning, rapportering och samverkan.

Ett användningsområde är att hålla berörda samhällsviktiga aktörer underrättade om den aktuella lägesbild som råder inom en kommun under en pågående kris.

4.1.9 RAKEL

RAKEL, radiokommunikation för effektiv ledning, är Sveriges nationella kommunikationssystem för samverkan och ledning. Det digitala systemet har byggts ut i hela Sverige för att stärka samhällets krishanteringsförmåga och för att underlätta den dagliga kommunikationen hos organisationer som arbetar med allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

4.2 Regionala resurser

Kommunen kan vid behov kalla in regionala förstärkningsresurser för att stärka den egna förmågan att motstå och hantera en allvarlig samhällsstörning.

Regionala resurser återopas och samordnas initialt av Länsstyrelsens Tjänsteman i Beredskap (TiB).

4.2.1 Expertkompetens på Länsstyrelsen som stöd till beslut

Länsstyrelsen har ett brett ansvar för och bred kompetens inom en mängd olika områden, vilket medför att de kan vara ett stöd för andra myndigheter vid en kris. Medarbetare med expertkompetens kan exempelvis stödja en kommun i ett beslut och vid hantering av en allvarlig händelse. Expertkompetensen finns tillgänglig dygnet runt via Länsstyrelsens tjänsteman i beredskap (TiB).

4.2.2 VG Stab

VG Stab är en länsgemensam stödresurs i stabsarbetet vid inträffade händelser. Resursen ska ses som ett komplement eller förstärkning till regionala och lokala staber för Länsstyrelsen, kommuner och Räddningstjänster. VG Stab administreras av Länsstyrelsen och bemannas av erfarna personer från länets olika aktörer. Resursen utbildas och övas regelbundet.

4.2.3 Oljeskyddspool

I länet finns en regional resurspool för oljeskydd. I poolen ingår personer med kompetens inom olika områden relaterade till oljeskydd. Syftet med poolen är att kommunerna ska kunna stödja varandra vid större händelser med oljeutsläpp.

4.2.4 Länsstyrelsens presumtiva räddningsledare

Länsstyrelsens presumtiva räddningsledare har behörighet att leda räddningstjänst i den kommunala räddningstjänsten och har erfarenhet av stora räddningsinsatser, eller motsvarande kvalifikationer. När Länsstyrelsen ansvarar för räddningstjänst kommer en räddningsinsats att ledas av någon av dessa presumtiva räddningsledare.

Vid omfattande räddningsinsatser i den kommunala räddningstjänsten eller vid risk för utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning kan de presumtiva räddningsledarna hjälpa Länsstyrelsen att bedöma situationen och förbereda för räddningsledning.

Om länsstyrelsen övertar ansvaret för kommunal räddningstjänst (33 § i förordningen om skydd mot olyckor) har länsstyrelsen rätt att tillämpa de särskilda befogenheter som enligt lagen tillkommer kommunen.

4.2.5 Länsstyrelsens geografiska områdesansvar

Länsstyrelsen har en stödjande och samordnande roll inom krisberedskapen och är en länk mellan lokala och regionala aktörer och den nationella nivån. Länsstyrelsen ska ta initiativ till och erbjuda en arena för sektorsövergripande samverkan, med målet att uppnå en god krishanteringsförmåga i länet.

Länsstyrelsens geografiska områdesansvar innebär inte att myndigheten vid en kris får särskilda befogenheter, såvida inte regeringen fattar beslut om detta. Länsstyrelsen har en samordningsroll när det gäller förberedelser inför en kris och insatser under och efter en kris.

5 ÅTERGÅNG TILL NORMAL VERKSAMHET

Kommunens verksamhet ska återgå till normala verksamhetsformer så snart den ordinarie organisationen har förutsättningar och resurser att leda och samordna verksamheten.

Krisledningsnämnd, kommunchef eller dennes ersättare ansvarar för att berörda målgrupper är informerade när kommunens centrala krisledningsorganisation aktiveras och när den avvecklas.

6 UTVÄRDERING AV KRISHANTERINGSARBETET I SAMBAND MED EN SAMHÄLLSSTÖRNING

6.1 Vid centralt krisledningsarbete

Kommunchefen är ytterst ansvarig för att kommunens arbete i samband med en samhällsstörning utvärderas. Utvärderingsarbetet bör påbörjas direkt efter det att det centrala krishanteringsarbetet avslutats.

För utvärderingen gäller att:

- Arbetet startas omgående efter återgång till normal verksamhet.
- Allt material i form av dokument, anteckningar, blädderblock m.m. samlas in och kronologiseras
- Synpunkter från samverkande myndigheter och organisationer hämtas in i ett så tidigt skede som möjligt
- All personal som deltagit i ledningsarbetet intervjuas
- Hanteringen av samhällsstörningen utvärderas på insamlat material och synpunkter
- Utredning av orsak som legat till grund för samhällsstörningen skall, om möjligt, utredas

Utvärderingsarbetet ska resultera i en rapport med slutsatser och förslag på åtgärder som föreläggs kommunstyrelsen.

6.2 På verksamhetsnivå

Varje förvaltning och kommunalt bolag ansvarar för att inom det egna ansvarsområdet, i enlighet med ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen, upprätta rutiner för att en utvärdering av krishanteringsarbetet sker i samband med en samhällsstörning.

7 EKONOMISK REDOVISNING AV KOSTNADER OCH UPPFÖLJNING I SAMBAND MED EN SAMHÄLLSSTÖRNING

Utöver det som stadgas i lagar och förordningar, gäller samhällets principer för krishantering; ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen, samt övriga bestämmelser som fastställs av kommunen, för hur en ekonomisk redovisning och uppföljning sker i samband med hantering av samhällsstörning.

7.1 Vid centralt krisledningsarbete

Alla kostnader som går att hänföra till en inträffad samhällsstörning och kommunens åtgärder med anledning av detta, ska redovisas på särskilt konto. Stabschefen och/eller kommunchefen ansvarar för att i samverkan med ekonomiavdelningen upprätta ett särskilt konto, där särskilda kostnader med anledning av den centrala krisledningsorganisationens åtgärder kan redovisas.

7.2 På verksamhetsnivå

Varje förvaltning och kommunalt bolag ansvarar för att inom det egna ansvarsområdet, i enlighet med ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen, upprätta rutiner för att en ekonomisk redovisning och uppföljning sker i samband med en samhällsstörning.

8 UTBILDNING OCH ÖVNING

8.1 Inledning

Enligt lag 2006:544 om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap 2 kap 8 § skall kommunen ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den övning och utbildning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Detta gäller speciellt de politiker och tjänstemän som ingår i krisledningsorganisationen. För detta ändamål skall finnas utbildnings- och övningsplaner.

Att standardisera och samordna utbildnings- och övningsplaner samt lednings- och informationsplanerna mellan kommunerna i LOTS-gruppen (Lilla Edet, Orust, Tjörn och Stenungsund) ger likvärdig kompetensnivå varmed följer större möjligheter att samverka före under och efter en kris. Denna arbetsmetod har med framgång använts vid framtagande av kommunens övergripande risk- och sårbarhetsanalys.

8.2 Standardiserad utbildning

8.2.1 Kompetenskrav

Varje funktion inom krisledningsorganisationen har en viktig uppgift att fylla. Det är av yttersta vikt att de medarbetare som ingår i krisledningsorganisationen har en adekvat utbildning.

I kommunen finns därför ett fastställt obligatoriskt kompetenskrav på varje medarbetare i krisledningsorganisationen. Genomförda utbildningar och övningar skall dokumenteras och ingå i kommunens årsredovisning till MSB avseende krisberedskapen.

8.2.2 Utbildningsstruktur

Kommunens obligatoriska utbildningar för krisledningsorganisationen är uppbyggt som ett verksamhetsanpassat modulsystem enligt följande. Kursinnehåll fastställs av LOTS-gruppen.

		Stabsarbete			
Krisinformation		Stabsstöd	Arbete i Upplysningscentral	POSOM Ledning	
Grundläggande krishantering					
Krisledningsnämnden	Krisledningsstab (KILG)	Informationsstab	Stabsstöd	UC / Växel	POSOM Ledningsgrupp

8.3 Utbildnings- och övningsplan

För innevarande mandatperiod avser utbildningsplanen åren 2016-2018.

Under innevarande mandatperiod ska krisledningsorganisationen utbildas i enlighet med fastställd utbildningsstruktur.

2016

Utbildningen Grundläggande krishantering genomförs för samtliga funktioner inom krisledningsorganisationen. Utbildningarna Krisinformation, Stabsstöd, Stabsarbete och Upplysningscentral genomförs för berörda funktioner.

Larm-, start- och funktionsövningar genomförs. Informationsstab och upplysningscentral genomför förberedd seminarieövning. Deltagande i SAMÖ 2016.

2017

Kompletterande utbildningsomgångar av Grundläggande krishantering, Krisinformation, Stabsstöd, Upplysningscentral och Stabsarbete genomförs. Utbildningen POSOM Ledningsgrupp genomförs för de i POSOM:s ledningsgrupp som ej deltagit tidigare.

Larmövningar genomförs.

2018

Kompletterande utbildningsomgångar av Grundläggande krishantering, Krisinformation, Stabsstöd, Upplysningscentral och Stabsarbete genomförs.

Larmövning genomförs gentemot krisledningsnämnd, krisledningsstab och informationsstab. Informationsstab och upplysningscentral genomför förberedd seminarieövning.

8.4 Utbildnings- och övningsmaterial

Material för utbildning och övning tas fram och revideras gemensamt av LOTS-kommunerna. Varje kommun gör anpassningar till lokala förhållanden och förutsättningar.

Materialet förvaltas av respektive kommuns säkerhets- eller beredskapssamordnare.

LOTS-gruppen utser behöriga utbildare.

Gemensamma övningar med tillhörande material arbetas fram av en projektgrupp utsedd av LOTS-gruppen. Varje genomförd övning skall utvärderas och samtliga LOTS-kommuner skall delges allt producerat material.